

Yapay Zeka Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (YZ-TPAB) Ölçeğinin Türkçeye Uyarlaması

Sedef Canbazoglu Bilici^{1*}, Mine Tanrısevdi², Hatice Yıldız Durak³, Jale Çakıroğlu²

¹Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Gazi Üniversitesi, Türkiye

²Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye

³Eğitim Bilimleri Bölümü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye

*(sedefcanbazoglu@gmail.com)

Özet – Yapay Zeka (YZ) teknolojileri eğitim uygulamalarına her geçen gün daha aktif bir şekilde entegre edilmektedir. Bu teknolojilerin eğitime entegrasyon hızı ve getirdiği yenilikler, mevcut Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) çerçevesinin eğitimciler için çağdaş öğretim ve mesleki gelişim taleplerini karşılama yeterliliğini sorgulamayı gerektirmektedir. Bu bağlamda, TPAB çerçevesinin YZ çağında yeniden değerlendirilmesi önemlidir. Nitekim YZ teknolojilerinin TPAB çerçevesine entegrasyonu, öğretim metodolojilerinin ve öğrenme ortamlarının niteliğini değiştirebilir. Bu nedenle, YZ entegre edilmiş bir TPAB modelinin geliştirilmesi ve geçerliğinin test edilmesi önemli hale gelmektedir. Bu model, TPAB'nin bileşenlerine YZ teknolojilerini de entegre edecek ve potansiyel olarak YZ ve eğitimdeki hızlı gelişmelerle uyumlu, etkili ve yenilikçi öğretim uygulamalarına olanak sağlayacak bir yapı sunacaktır. Bu çalışmada, mevcut çerçevesi ve bileşenleri Ning ve diğerleri (2024) tarafından geliştirilen YZ-TPAB ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda 39 maddeden oluşan 5'li Likert tipindeki ölçek, 85 fen bilimleri öğretmeni tarafından yanıtlanmıştır. YZ-TPAB'nin yedi faktörlü yapısının dilimize uygunluğunun değerlendirilmesinde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonucunda, 39 maddelik ölçeğin yedi faktörlü özgün yapı ile tutarlı olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin tümü için Cronbach' Alfa değeri 0.980 dir. Alt boyutlar açısından incelendiğinde ise, alan bilgisi 0.873; pedagojik bilgi 0.888; YZ-teknolojik bilgi 0.954; pedagojik alan bilgisi 0.928; YZ-teknolojik alan bilgisi 0.973; YZ-teknolojik pedagojik 0.970; YZ-TPAB için 0.946 güvenilirlik değeri hesaplanmıştır. Araştırmanın sonuçları, uyarlanan ölçeğin Türkçe dilinde kullanılmasının uygun olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler – Yapay Zeka (YZ), Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB), Fen Bilimleri Öğretmenleri

REFERANSLAR

Ning, Y., Zhang, C., Xu, B., Zhou, Y., & Wijaya, T. T. (2024). Teachers' AI-TPACK: Exploring the relationship between knowledge elements. *Sustainability*, 16(3), 978. <https://doi.org/10.3390/su16030978>.